

Ekonomiese vooruitsigte het aansienlik verander in die drie maande nadat Rusland Oekraïne binnegeval het. Alles kan nie aan die inval toegeskryf word nie, maar niemand sal waarskynlik stry dat dit die grootste bydrae tot die swakker ekonomiese vooruitsigte gelewer het nie. Ekonomie is bekommerd dat 'n resessie die wêreld in die gesig staar.

Verbruikers in Suid-Afrika se besteebare inkomste gaan in 2022 onder nog groter druk kom. Hoë brandstofpryse lei tot hoër voedselpryse. Die toename in inflasie en voedselinflasie wat deurlopend bo 6% gaan wees, gaan die Reserwebank dwing om in 2022 verdere stygings in die repokoers aan te kondig.

'n Hoër repokoers lei tot hoër rentekoerse en laer verbruikersbesteding. As verbruikers minder bestee, neem inflasie af omdat die vraag na binnelandse verbruikersgoedere afneem. 'n Hoër inflasiekoers dui daarop dat verbruikers in 2022 armer daaraan toe kan wees. 'n Kleiner besteebare inkomste beteken verbruikers gaan minder geld hê om op voedsel te bestee. Dit voorspel niks goeds vir verbruikersbesteding en maatskaplike samehorigheid nie.

'n Laer ekonomiese groei koers word vir die tweede kwartaal verwag, maar daarna kan die ekonomiese groei koers hoër neig as wat voorheen verwag is, omdat die vraag na Suid-Afrikaanse uitvoer en die waarde daarvan kan verhoog.

Die rand sal na verwagting taamlik sterk bly danksy 'n groter uitvoerverdienste. Uitvoer kan verligting bring en help dat die impak van wêreld-ekonomiese omstandighede nie ten volle na

Impak van oorlog kan erger wees as covid-19

Hierdie rubriek volg op die rubriek van 8 Februarie wat 'n vooruitsig gegee het van belangrike ekonomiese aanwysers en hoe verbruikers geraak word. Dit was kort voor die inval van Rusland in Oekraïne die wêreldorde deurmekaar gekrap het.

die verbruiker deurvloei nie.

Die nuwe vooruitsig is dat die rand se gemiddelde waarde vir 2022 vanaf R15,51 met 0,6% tot ongeveer R15,41 kan versterk. In 2023 kan die rand egter gemiddeld byna 5% swakker vertoon.

RUOLIEPRYSE STYG

Nieteenstaande die aansienlike styging in Brent-ruoliepryse het Suid-Afrika se vooruitsigte vir die lopende rekening vir die tweede kwartaal (2,1) beter vertoon as vir die eerste kwartaal (0,6). Die lopende rekening gee 'n aanduiding van Suid-Afrika se in- en uitvoertransaksies in goedere en dienste met die res van die wêreld.

Suid-Afrika se lopende rekening het aansienlik afgeneem teenoor 'n jaar gelede (4,5). Die verwagting is dat die dalende neiging kan voortduur.

Die gemiddelde vooruitgeskatte prys van 'n vat Brent-ruolie beloop vir 2022 nou R1 657/vat teenoor R1 327/vat drie maande gelede. Dit is gelykstaande aan 'n styging van meer as 25% in die drie maande ná die Russiese inval.

Die skerp styging kan nie aan 'n swakker rand toegeskryf

word nie. Die vooruitsig vir ruoliepryse vir 2022 het vanaf 'n gemiddelde prys van R1 045/vat in 2021 met 59% tot R1 657/vat gestyg. Die verwagting is dat ruoliepryse in 2023 op ongeveer dieselfde gemiddelde prysvlak sal verhandel as in 2022.

Brandstofpryse is 'n geadmistrateerde prys en word direk afgelei van die ruolieprys en wisselkoersbewegings. Die gevolglike hoër vervoerkoste gaan 'n buitengewone impak op verbruikersinflasie hê. Die inflasiekoers kan na verwagting in 2022 op 'n jaargrondslag 6,3% teenoor 4,6% in 2021 beloop. Die Reserwebank mik na 'n inflasiekoers van 4,5%.

As inflasie die vlak van 6% oorskry, kan skerp rentekoersverhogings verwag word. Die repokoers kan na verwagting van gemiddeld 4,96% vir 2022 tot 6,13% in 2023 styg. Die rentekoers kan vanaf 4,75% in Mei 2022 tot 6% in Mei 2023 styg.

Dié neiging tot voortdurende rentekoersverhogings behoort tot in die vierde kwartaal van 2022 te duur, hoewel verbruikersprysinflasie in die tweede kwartaal van 2022 onder 6% was teen 5,7%. Die verbruiker kan eers vanaf 2023 'n verligting

in voedselprysinflasie verwag.

Onthou, voedselprysinflasie kan 'n hoogtepunt van 9% in die eerste kwartaal van 2023 bereik.

Die styging in verbruikersprysinflasie en gevolglike toename in rentekoers oorskry die ekonomiese groei koers. Na verwagting behoort die ekonomie in die eerste kwartaal van 2022 met 0,9% te groei.

Hoewel die ekonomiese groei vir die volgende kwartaal in 2022 op 'n jaargrondslag beter vertoon, is dit kommerwekkend dat die ekonomiese groei na verwagting vanaf 0,9% in die eerste kwartaal tot 0,7% in die vierde kwartaal kan daal. Verbruikersprysinflasie kan skerp styg vanaf 5,9% in die eerste kwartaal van 2022 tot 6,5% in die vierde kwartaal van 2022.

Weens die lae ekonomiese groei koers en die relatief hoër inflasiekoers kom die verbruiker toenemend onder druk. Na verwagting gaan die verbruiker in 2022 verarm en sy besteebare inkomste vir voedsel gaan onder groter druk kom, veral as in ag geneem word dat rentekoerse vanaf die eerste kwartaal tot die vierde kwartaal in 2022 met 150 basispunte kan toeneem.

Hoër paaiemente op huisverbanne en motors gaan die verbruiker met 'n kleiner besteebare inkomste laat.

Hopelik gaan die produksieseisoene vir die gewasse wat stapelvoedsel in Suid-Afrika in 2022-'23 moet aanvul, gunstig wees. As Suid-Afrika droogte ervaar, silo's leeg raak, en graan en oliesade ingevoer moet word, kan die land 'n ernstige voedsel-sekerheidskrisis en grootskaalse onrus verwag. **LBW**

Mnr. Wessel Lemmer is hoofbestuurder van Agbiz Grain.